

[Arbejdsministeren]

Med hensyn til ændrede jobindhold har det vist sig, at den ny teknologi har bidraget til en udvikling, der på den ene side har medført, at stærkt opdelte, ensformige kontorjob enten helt er blevet afskaffet eller er blevet mindre fysisk belastende. Det gælder mange rutinemæssige skriveopgaver og forskellige former for manuel indsamling og sortering, lagring og søgning af informationer.

I forbindelse hermed er der også opstået en række nye, kvalificerede arbejdsformer på kontorområdet, f.eks. programmering og systemplanlægning, software, vedligeholdelse og andet. På den anden side har indførelsen af denne udvikling ofte indebåret en omorganisering af arbejdet, der har medført en tiltagende forskel i indholdet af de arbejdsopgaver, som de enkelte udfører. Der er således tendenser til, at en ny slags rutinepræget og ensformigt arbejde udelukkende samles hos én gruppe medarbejdere, medens en anden gruppe beskæftiger sig med det mere kvalificerede og avancerede arbejde. Dette kan bl.a. give anledning til problemer af psykologisk art hos de mennesker, der fratages opgaver med indholdsmæssige udfordringer.

Første næstformand (Knud Østergaard):

De sikkert interessante drøftelser, som finder sted i sidegangen, har en forstyrrende virkning.

Arbejdsministeren (Grethe Fenger Møller):

Disse rutineprægede arbejdsopgaver i kontorsektoren varetages i lighed med de tidligere rutineprægede job erfaringsmæssigt af kvinder for langt størstedelens vedkommende.

Muligheden for en fortsat rationalisering af de rutineprægede opgaver peger i retning af, at kvinder uddannelsesmæssigt må ruste sig til at påtage sig nye opgaver i forbindelse med datateknikken eller gå ind i andre job, der skabes gennem teknologien. Dette kan om fornødent ske ved at give dem fortrinset til efteruddannelse eller omskoling med henblik på ny beskæftigelse også i de mere mandsdominerede sektorer.

Uddannelses- og arbejdsmarkedsmyndighederne er fuldt ud opmærksom på denne problematik. Gennem arbejdsformidlingens ligestillingskonsulenter og erhvervsvejledning

gøres en stor indsats for at motivere kvinderne til at kvalificere sig inden for de mere teknisk prægede arbejdsområder. Som et aktuelt eksempel på et forsøg på at motivere ledige kvinder til beskæftigelse og uddannelse inden for dataområdet kan nævnes projekt »Åben datastue« i Århus, etableret i samarbejde mellem arbejdsdirektoratet, arbejdsformidlingens ligestillingskonsulent, daghøjskolen i Århus og Århus kommune. På længere sigt er det imidlertid vigtigt på et så tidligt tidspunkt som muligt at påvirke unge kvinder, der skal i gang med en uddannelse. Påvirkningen bør gå i retning af at understrege nødvendigheden af at beherske den ny teknologi.

Med hensyn til de arbejdsmiljømæssige aspekter ved den ny teknologi gør der sig ligeledes en vis dobbelthed gældende. Den ny teknologi har generelt set medført, at mange farlige, vanskelige og rutinemæssige arbejdsprocesser kan foretages maskinelt. Samtidig synes den ny teknologi at medføre en række komplikationer, som det her midt i omstillingsprocessen kan være vanskeligt at gennemskue. Det er derfor af største betydning, at vi i tide er opmærksom på de arbejdsmiljømæssige konsekvenser af den ny teknologi, så de eventuelle helbredsnedbrydende virkninger kan forebygges.

I forbindelse med skærmterminalarbejde har der været rapporteret om forskellige helbreds-mæssige symptomer, der er blevet sat i relation til den stråling, der udgår fra selve apparatet. Der er bl.a. tale om øjen- og syns-gener, hovedpine og hududslæt. Mange undersøgelser tyder også på, at øjen- og syns-gener samt hovedpine kan afhjælpes ved en bedre tilrettelæggelse af arbejdet for så vidt angår belyningsforhold og ergonomiske forhold samt ved begrænsning af den uafbrudte tid, der anvendes ved en skærmterminal. Med hensyn til hududslæt synes der at være tale om en kombination af lav fugtighed og luftforurening i lokalet med elektrostatiske felter ved skærmen. Der er således tale om gener, der uden større udgifter eller vanskeligheder vil kunne elimineres.

Bekymringen for helbreds-mæssigt skadelige konsekvenser ved skærmterminalarbejde har nok særligt samlet sig om gravide kvinder. Der har herunder været tale om en abortrisiko. Gennem dagspressen og fagblade er der i de senere år fremkommet oplysning-